

VICTOR PONTA EXKORMÁNYFŐN MÚLHAT A KISEBBSÉGI DÄNCILÄ-KABINET SORSA

Javában dül a „trónok harca”

A kormány szabotálásával vádolta meg Viorica Dăncilă Klaus Johannist, miután az államfő közölte, hogy nem hajlandó ellenjegyezni a miniszterelnök kormányátalakítási javaslatát. Egyre inkább úgy tűnik, hogy Victor Ponta exkormányfőn, a PSD volt elnökén múlik a kisebbségi szociáldemokrata kabinet sorsa.

» ROSTÁS SZABOLCS

Elhúzódó politikai válságra kell számítani a román államelnöki, valamint a miniszterelnöki hivatal között a kisebbik koalíciós párt, az ALDE ellenzékbe vonulása nyomán kirobbant kormányválság miatt. Ráadásul tetézi a kialakult konfliktust a novemberben rendezendő államfőválasztás máris elstartolt kampánya, amelynek során az újrán készülő Klaus Johanniss és Viorica Dăncilă miniszterelnök jelölteként is igyekszik betartani a másiknak. Kettejük egyfajta kampánynyitó látványos összetűzésének is beillik a szerdai pengeváltásuk, amikor az államfő keményen ostromozta a kisebbségben maradt szociáldemokrata kabinetet, bejelentve: elutasítja Dăncilă kormányátalakítási javaslatát, ugyanakkor felszólította a miniszterelnököt, kérjen újabb bizalmi szavazást a parlamentben.

A miniszterelnök minderre úgy reagált, hogy éretlen, önző, az országot önös politikai érdekei miatt destabilizáló politikusnak nevezte a Johannist, aki szerinte öt éves mandátuma alatt sem tanulta meg, hogy alkotmányos szerepe szerint közvetítenie kellene az állam hatalmi ágai között, semmiképpen sem szabotálnia a működésüket. „Bár már öt éve betölti az államelnöki tisztséget, Klaus Johanniss államfőjelölt még mindig nincs tisztában alkotmányos szerepével. Miközben alkotmányos kötelezettsége közvetíteni a pártok között, ehelyett azonban szabotál. Az elnök nem érti, mekkora szüksége van Romániának arra, hogy a politikai osztály érettségről tegyen tanúbizonyságot” – fo-

galmazott Dăncilă a Victoria-palotában adott sajtónyilatkozatában. A kormányfő mindazonáltal azt ígérte: a parlament elé járul, hogy megszerezze a szükséges felhatalmazást a kormány szerkezetének és politikai összetételének megváltoztatásához. Erre amúgy az alkotmány 85. cikkelye is kötelezi a miniszterelnököt az ALDE kivonulása után. Ha a parlament megszavazza az átalakítást, az államfő köteles lesz aláírni a Dăncilă által javasolt miniszterjelöltek kinevezését, ha viszont elutasítja, akkor a kabinet a jelenlegi összetételében folytatja, a miniszterelnök pedig ügyvivő tárcavezetőkre tehet javaslatot, akik legtöbb 45 napig láthatják el hivatalukat. Augustin Zegrean, a román alkotmánybíróság volt elnöke úgy nyilatkozott: a PSD-kormány megdöntésének legtermészetesebb módja a bizalmatlansági indítvány beterjesztése, ellenkező esetben a Dăncilă-kabinet az államfőválasztások után is talpon maradhat.

Az ellenzéki pártok többsége a napokban úgy foglalt állást, hogy bármikor kész támogatni egy bizalmatlansági indítványt, ennek beterjesztését viszont a Nemzeti Liberális Párt (PNL) attól tette függővé, ha reális esélyt látnak a kellő

számú támogató aláírás összegyűjtésére. Nem mindegyik ellenzéki alakulat vállalta azonban jelen pillanatban kormányzati szerepet: a Mentsétek meg Romániát (USR) csak a parlamenti választások után lépne hatalomra, míg partnere, a Dacian Cioloș volt kormányfő vezette PLUS akár a mostani kabinet bukása után is. Sok múlik viszont azon, hogy miként jár el Victor Ponta, az egykori PSD-elnök vezette Pro Románia 30 honatyájának szavazatai nélkül ugyanis az ellenzék – beleértve a kormányból kilépett ALDE-t, az RMDSZ-t, a Traian Băsescu exállamfő alapította PMP-t és a nem magyar kisebbségi frakciót – nem képes kiállítani a kormánybuktatáshoz szükséges 233 szavazatot. Nem mellékes azonban, hogy Ponta pártja a PSD-vel közösen képes parlamenti többséget teremteni. Jelzésértékű, hogy a volt miniszterelnök közölte: alakulata azzal a feltétellel hajlandó támogatni egy átalakított Dăncilă-kabinetet, ha a PSD jelenlegi elnöke visszalép az államfőválasztáson való indulástól. Viorica Dăncilă azonban egyelőre hajthatatlannak tűnik: a miniszterelnök tegnap Pitești-en leszögezte, „semmilyen formában” nem hajlandó lemondani az államfőjelöltségről.

Teljes az egyet nem értés a jobboldali államfő és a szociáldemokrata miniszterelnök között

» RÖVIDEN

Kormányt alakíthat Giuseppe Conte

Sergio Mattarella olasz államfő kormányátalakítási megbízást adott csütörtökön Giuseppe Conte ügyvezető kormányfőnek, az Öt Csillag Mozgalom (M5S) és a Demokrata Párt (PD) előző napi megállapodása alapján. Conte az elnökkel tartott találkozója után kijelentette: „hagyományos szerénységgel” fogadta el a megbízást. „Az országnak a lehető leghamarabb meg kell találnia a kiutat a politikai válságból, és az új kormány egyik első dolga lesz kidolgozni a jövő évi költségvetést” – mondta. A párton kívüli – az M5S által jelölt – Conte a múlt héten lemondott, mert az M5S koalíciós partnere, a Matteo Salvini kormányfőhelyettes és belügyminiszter vezette jobboldali Liga kilépett a kormányból. Luigi Di Maio, az M5S vezetője szerda este jelentette be, hogy pártja hajlandó kormánykoalíciót alakítani a PD-vel, és az új kabinetben is Conte lesz a miniszterelnök.

Tiltakoznak a britek

Boris Johnson eljárása ellen

Több mint egy millióan írtak alá petíciót a brit parlament ülésének szeptember közepétől október közepéig tartó felfüggesztése ellen. II. Erzsébet brit királynő szerdán jóváhagyta Boris Johnson miniszterelnök tervét, nevezetesen hogy függeszék fel a parlament ülését egy bő hónapra. „A parlamentet nem szabad elnapolni vagy feloszlatni, míg megfelelő mértékben meg nem hosszabbították az 50. cikkely időtartamát vagy az Egyesült Királyság vissza nem vonja kilépési szándékát az Európai Unióból” – olvasható a petíció szövegében. A bírálók szerint a szokatlanul hosszú szünettel Johnson lényegében megfosztja a képviselőket attól, hogy jogszabályok révén kikényszerítsék a Brexit október 31-én esedékes határidejének újbóli elhalasztását. Boris Johnson határozott álláspontja, hogy a brit EU-tagság – „ha török, ha szakad” – megszűnik október utolsó napján, akár sikerül újratárgyalni az elődje, Theresa May által az Európai Unióval elért, ám a parlament és a jelenlegi kabinet által az ír-északi határellenőrzés elkerüléséről szóló tartalmegoldás miatt elvetett megállapodást, akár nem. Johnson ugyanakkor tagadta, hogy lépése a megállapodás nélküli brit távozást célozza.

Visszaszállítaná Afrikába a

menekülteket a bajor belügyminiszter

Vissza kell szállítani Afrikába az embercsempészek hajóiról a Földközi-tengeren kimentett embereket – mondta a bajor belügyminiszter egy csütörtöki lapinterjúban. Meg kell fordítani a tengeri mentés „logikáját”, el kell érni, hogy a kimentetteket ne továbbszállítsák Európába, hanem visszavigyék Afrikába – fejtette ki Joachim Herrmann a Die Welt német lapban közölt interjúban. Hangsúlyozta: ha sikerülne ezt elérni, „nagyon gyorsan senkinek sem jutna többé az eszébe, hogy beszálljon az embercsempészek gumicsónakjába”. A bajor Keresztényszociális Unió (CSU) politikusa megerősítette: továbbra is törekedni kell arra, hogy létrejöjjenek az EU és az ENSZ által működtetendő menedékkérő-befogadó központok Észak-Afrikában. Kifejtette: az emberiség történelmében mindig is úgy volt, hogy a menekültek a hazájuk biztonságos övezeteiben vagy a szomszédos országokban kerestek menedéket, és egyáltalán nem kézenfekvő, hogy bárki is Németországba menekül Afganisztánból az ázsiai országot uraló bizonytalanság elől. Ilyesmi Hermann szerint csak az embercsempészek miatt fordul elő.

Hajba kapott Klaus Johanniss a bírói testülettel

» R. SZ.

Éles pengeváltás alakult ki Klaus Johanniss államfő és a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács (CSM) között az igazságügy-miniszteri tisztségre jelölt Dana Gârbovanal kapcsolatban. Az ügy előzménye, hogy a Viorica Dăncilă miniszterelnök által tárcavezetőnek felterjesztett kolozsvári bírónőre külön is kitért Johanniss, amikor szerda este bejelentette, hogy teljes egészében elutasítja a kormány átalakítás keretében javasolt miniszterjelölteket. Az államfő közölte: nem fogja eltérni, hogy figyelmen kívül hagyják a május 26-án igazságügyi témában rendezett népszavazás eredményét, hogy megsemmisítsék az igazságszolgáltatást, továbbá hogy leállítsák a korrupcióellenes harcot, és Romániát teljes egészében a „vörös bárók” kezére adják. „A PSD és az ALDE a felelős a kialakult katasztrofális helyzetért, az intézmények elpolitizálásáért, és nem fogok átengedni olyan javaslatokat, amelyek a demokratikus ér-

tekek ellen vannak, amelyekben a román állampolgárok nagy része és én magam is hiszek” – hangoztatta Johanniss.

A CSM bírói részlege csütörtökön úgy foglalt állást, hogy az államfő Gârbovanal kapcsolatos kijelentései „nyilvánvaló támadást jelentenek az igazságszolgáltatás függetlensége és tekintélye ellen”. Szerintük az államfő által közölt „megalapozatlan és bizonyítatlan” állítások, amellyel kétségbe vonta egy bíró függetlenségét és szakmai tisztességét, és elutasította igazságügy-miniszteri kinevezését, az igazságszolgáltatás függetlensége és presztízse súlyos megsértésének minősül. Az állásfoglalás emlékeztet, hogy az alkotmány az alapjogok között kifejezetten kitér arra, hogy a CSM és a bírói hatóság kizárólagos joga eldönteni, egy bíró rendelkezik-e mindazon jellemzőkkel, amelyeket a törvények előírnak a feladatkör gyakorlásához. „Románia elnökének az igazságügy-miniszteri tisztségre javasolt, több mint 19 éve bírónak szolgáló személyről tett elnörizetlen nyilatkozatai egyértelmű tá-

madást jelentenek az igazságszolgáltatás függetlensége és presztízse ellen” – állapítja meg a CSM. Közleményben reagált az állásfoglalásra az elnöki hivatal, amely elutasította a bírói részleg vádját. Johanniss megállapította: nem Dana Gârbovan bíró, hanem Dana Gârbovan román állampolgár miniszterjelöltségét utasította el, aki elfogadta egy politikai kormányba történő kinevezését, és ezért le is mondott a bírói karrieréről. Az elnök aggasztónak nevezi a CSM bírói részlegének álláspontját, amely szerinte „sérülékennyé teheti” az igazságszolgáltatás és a bírói státusz függetlenségét és megítélését, mivel azt a látszatot kelti, hogy egy törvényszéki bíró betöltheti a miniszteri tisztséget, holott a két funkció összeférhetetlen.

A Romániai Bírák Országos Szövetsége (UNJR) elnöki tisztségét is betöltő Dana Gârbovan egyébként ugyancsak politikai indíttatásúnak nevezte Johanniss elutasítását, és csütörtökön bejelentette: visszavonja a bírói karból való kilépését célzó korábbi kérését.